

Arstid ja meditsiinisüsteemid

Andres Soosaar – Eesti Arst

Ammu on möödas need ajad, kui arst sai professionaalina oma kunsti just täpselt nõnda viljeleda, nagu see talle kõige sobivam tundus. Arstid ühes teiste meedikutega on järjest enam asjatundjad ja autoriteetid üksnes kitsas erialases diapasoonis ning ühiskonnad soovivad meedikute tegevust kvaliteedi argumendist tulenevalt piiritleda üksnes nende tõestatud kompetentsusega. Meditsiin on ka ühiskonnas heakskiidetud haigusesse ja tervisesse sekkuvate teenuste kogum, mida järjest enam juhitakse raha abil. Sellises olukorras on täiesti paratamatu, et keerukat ja killustunud süsteemi tuleb korrastatud eesmärgipärase tegevuse nimel järjest enam juhtida spetsiaalsete hoobade abil, millel puudub vahetu seos juhitava valdkonna sisulise poolega. Sellega ongi loodud alus arvukate meditsiinisüsteemide tekkeks, mis peavad kõik koos andma sidusa terviku, kus patsiendid tunnevad end turvaliselt ning saavad ka parima võimaliku lahenduse oma terviseprobleemile.

Arstidel on nendes süsteemides professionaalidena järjest enam üksnes kitsas täidesaatev roll ning samas järjest vähem võimalust sõna sekka öelda nende süsteemide loomisel ja korraldamisel. Arstidel aga peaks olema rohkem tahtmist ja pealehakkamist selle tendentsi ülemäärase vohamise

takistamiseks, sest just nemad on vahetus kontaktis patsiendiga, kelle hea käekäigu nimel on kogu see süsteemide kaadervärk käima pandud, ning arstidel on ka ainulaadne kompetentsus ütlemaks, kas ühel või teisel juhtimisimel meditsiiniliselt ka mõistlik sisu on.

Eesti Arsti missiooni hulka kuulub kindlasti foorumi pakkumine neile kolleegidele, kes soovivad sõna sekka öelda meie järjest keerukama meditsiinikorralduse mitmekülgse tõhususe tagamisel. Ajakirja käesoleva numbriga kirjatööd pakuvad mitu head näidet, kuidas meedikutel on tahtmist meie meditsiinisüsteemi toimimise kohta arvamust avaldada. Nii arutleb meie meditsiinitoimetaja Väino Sinisalu Eesti haiglavõrgu väljavaadetest ning tulevane arst Kadri Mehevits abiarsti ameti loomise hädavajalikkusest. Ka Kaja Põlluste ja kolleegide uuring reumatoidartriidahaigete rahuolust arstiabi kättesaadavusega ning proviisor Keili Kõlvese ja kolleegide uuring ravimite kõrvatoimete teatamisest ning Janika Kõrva ja kolleegide insuldi käsitlemise ülevaade teenivad otseselt meie meditsiinisüsteemi parandamise eesmärki. Niisamuti täidab olulise korraldusliku lünga ka Hubert Kahni koostatud tööga seotud haiguste diagnoosimise juhend.

Andres.Soosaar@eestiartst.ee